

Riigikontrolli arvamus Balti
Kaitsekolledži 2007. aasta
raamatupidamise aastaaruande
kohta

Sisukord

Riigikontrolli arvamus Balti Kaitsekolledži raamatupidamise aastaaruande kohta	3
Hinnang raamatupidamise aastaaruande õigsusele	3
Tähelepanekud raamatupidamise korralduse ja sisekontrollisüsteemi kohta	3
Tähelepanek puhkusetasude arvestamise kohta	3
Külalislektorite tasude maksustamine	4
Raamatupidamise aastaaruande lisad	4
Aastainventuurid	5
Erisoodustuste maksustamine	5
Muud tähelepanekud	5
Riigikontrolli soovitused ja Balti Kaitsekolledži ülema vastus	7
Ülevaade Balti Kaitsekolledžist	8
Auditi iseloomustus	8
Riigikontrolli varasemad auditid Balti Kaitsekolledžis	10

Riigikontrolli arvamus Balti Kaitsekolledži raamatupidamise aastaaruande kohta

Hinnang raamatupidamise aastaaruande õigsusele

Raamatupidamise aastaaruanne on olulises osas õige

1. **Balti Kaitsekolledži raamatupidamise aastaaruanne, mis näitab 2007. aasta kahjumiks 4 825 368 krooni ja bilansimahuks 12 213 349 krooni, kajastab 31.12.2007. a seisuga olulises osas õigesti kolledži finantsseisundit ning lõppenud aruandeperioodi majandustulemust.**

Tähelepanekud raamatupidamise korralduse ja sisekontrollisüsteemi kohta

2. Järgnevalt on toodud raamatupidamisarvestuse tähelepanekud, mis summade ebaolulisuse tõttu Riigikontrolli arvamus ei mõjuta, küll aga viitavad vajakajäämistele sisekontrollisüsteemis. Riigikontroll peab nendele probleemidele tähelepanu juhtimist oluliseks seetõttu, et sisekontrollisüsteem on raamatupidamisarvestusele ja otstarbekusele suunatud terviklik abinõude kompleks, mille abil asutuse juhtkond saab tagada eesmärkide saavutamise reeglipärasel, säästlikul ja tõhusal moel. Sisekontrollisüsteem peab kaitsma varasid ja ressursse, tagama juhtimispõhimõtetest kinnipidamise, raamatupidamisarvestuse täpsuse ja täielikkuse ning usaldusväärse finants- ja juhtimisteabe õigeaegse esitamise.

Tähelepanek puhkusetasude arvestamise kohta

Puhkusetasu arvestamisel ei ole järgitud valitsuse kehtestatud korda

3. Balti Kaitsekolledž ei ole puhkusetasude arvestamisel lähtunud Vabariigi Valitsuse 23.08.2001. a määrusest nr 278 „Puhkusetasu arvestamise kord”. Nii on juunis väljamakstud puhkusetasude arvestamisel võetud arvesse 2006. aasta eest makstud preemiaid. Puhkusereservi arvestamisel on eksitud järgmiselt:

- aluseks on võetud töötajate palgaandmed juuni kuni november, kuid tuleks võtta juuli kuni detsember;
- arvesse on võetud ka sel perioodil arvestatud puhkusetasud, mida ei arvestata keskmise päevatasu arvestamisel;
- preemiad on arvesse võetud täissummas, mitte proportsionaalselt väljateenitud ajaga.

4. Riigikontrolli soovitused Balti Kaitsekolledži ülemale:

- Korrigeerida raamatupidamise aastaaruande bilansis kajastatud puhkusereservi kohustust.
- Täiendada raamatupidamise sise-eeskirja puhkusetasu arvestamise korruga ning preemiate määramisel näidata täpselt ja arusaadavalt, millise ajavahemiku eest preemiat makstakse.

Balti Kaitsekolledži ülema vastus:

- Balti Kaitsekolledž nõustub Riigikontrolli poolt välja toodud arvamusel, et puhkusereservi arvestamisel on eksitud. Vastavad korrigeerimised viiakse sisse 2008. a majandusaasta aruandes.
- Balti Kaitsekolledži raamatupidamise sisekorra-eeskirjadesse on viidud sisse täiendus puhkusetasude arvestamise korra kohta, kus võimalike preemiade väljamaksmise korral tuuakse välja periood, mille eest tasu on määratud.

Külalislektorite tasude maksustamine

Külalislektorite tasudelt ei ole arvestatud makse

5. Balti Kaitsekolledž kasutab oma õppetöö läbiviimisel külalislektoreid, keda tasustatakse kokkuleppe alusel. Kirjalikke lepinguid lektoritega sõlmitud ei ole, lektor esitab kolledžile arve. 2007. aastal on külalislektoritele makstud 495 216 krooni. Väljamakstud tasudelt ei ole arvestatud sotsiaal- ega tulumaksu. Juhime tähelepanu sellele, et Eesti seadused niisugust erandit ette ei näe. Üheselt ei lahenda probleemi ka „Eesti Vabariigi valitsuse, Läti Vabariigi valitsuse ja Leedu Vabariigi valitsuse vaheline protokoll Balti Kaitsekolledži ja tema isikkoosseisu staatuse kohta”. Viimati nimetatut viitab küll „Põhja-Atlandi lepingu osalisriikide vahelise relvajõudude staatust reguleerivale kokkuleppele”, mille artikkel X punkt 1 võimaldab leida maksude arvestamata jätmisele õigusliku aluse. Samas ei pruugi see olla piisav alus maksukohustuse vältimiseks, mistõttu on mõistlik täiendada Balti Kaitsekolledži ja tema isikkoosseisu staatuse protokolliga vastava sättega.

6. Riigikontrolli soovitus Balti Kaitsekolledži ülemale:

Maksuküsimuste lahendamiseks kaaluda „Eesti Vabariigi valitsuse, Läti Vabariigi valitsuse ja Leedu Vabariigi valitsuse vahelise protokolliga Balti Kaitsekolledži ja tema isikkoosseisu staatuse kohta” täiendamist sättega, mis vabastab külalislektorite tasud maksukohustusest.

Balti Kaitsekolledži ülema vastus: Balti Kaitsekolledži ülem ei nõustu „Eesti Vabariigi valitsuse, Läti Vabariigi valitsuse ja Leedu Vabariigi valitsuse vahelise protokolliga Balti Kaitsekolledži ja tema isikkoosseisu staatuse kohta” protokolliga täiendamisega, põhjendades, et välisriikide külalislektorid on kohustatud deklareerima oma tulud ning tasuma tuludelt saadud maksud oma saatjariigis ning selle jälgimine ei ole Balti Kaitsekolledži kohustus.

Riigikontrolli kommentaar: Riigikontrolli hinnangul oleks soovitatav külalislektorite maksukohustuse küsimus täpselt ja selgelt reguleerida, välistamaks sellega erinevat tõlgendust külalislektorite tulu- ja sotsiaalmaksuga maksustamisel.

Raamatupidamise aastaaruande lisad ei ole koostatud kooskõlas raamatupidamise seadusega

Raamatupidamise aastaaruande lisad

7. Raamatupidamise aastaaruande lisades tuleb avalikustada selgitused põhjaruannete (bilanss, kasumiaruanne ja rahavoogude aruanne) oluliste kirjete ja nende muutumise kohta aruandeperioodil, samuti muud olulised asjaolud õige ja õiglase ülevaate andmiseks asutuse finantsseisundist, majandustulemustest ja rahavoogudest. Kolledži raamatupidamise aastaaruandes puudusid või kajastasid ebaõiget infot järgmised lisad:

- lisas 3 „Maksude ettemaksed” on kajastamata pensionikindlustuse ettemaks summas 330 krooni;
- lisas 7 „Võlad tarnijatele” on kajastatud 2007. a võlgnevuste asemel 2006. aasta võlgnevused tarnijatele;
- puudub lisa bilansikirje „Muud võlad” kohta. Kirjel on kajastatud 2008. aasta toetused jms, mis peaks kajastuma kirjel „Tulevaste perioodide tulu”, ja majandamiskulude võlgnevus töötajatele, mis peaks kajastuma kirjel „Võlad töövõtjatele”;
- puudub info põhivara (kontsertklaver) üleandmise kohta Kaitseväe Ühendatud Õppeasutustele, millest tulenevalt ei ole selgitatud aruandeperioodi kirje „Eelmiste perioodide tulem” erinevust eelmise perioodi kirjest „Aruandeaasta tulem”.

Aastainventuurid on osaliselt läbi viimata

Aastainventuurid

8. 2007. aasta lõpus vahetus kolledži ülem ning toimus varade üleandmine uuele ülemale. Selle käigus kontrollis kortermeister varade olemasolu ja seisukorda ning koostas vastavad aktid. Eraldi aastainventuuri põhivarade ja väikevahendite osas ei toimunud. Juhime tähelepanu, et vastavalt Balti Kaitsekolledži raamatupidamise siseeeskirjadele viib varade inventuuri läbi kolledži ülema käskkirjaga moodustatud vähemalt kaheliikmeline komisjon.

Tasumata on erisoodustismaksud

Erisoodustuste maksustamine

9. Balti Kaitsekolledž ei ole kõikidel juhtudel tasunud erisoodustismakse kuludelt, mis kuuluvad maksustamisele.

- Auditi käigus tuvastasime, et Balti Kaitsekolledž ei ole tasunud erisoodustismakse oma töötajate toitulustamiselt. Näiteks ei ole erisoodustust tasunud 18.05.2007 osäühingu Vana Kohvik toitulustusarvelt, kuigi seal osales kolledži töötaja.
- Balti Kaitsekolledž on tasunud oma töötajate eest üürikulud. Samas ei ole kõigilt nendelt kuludelt tasunud erisoodustismakse. Näiteks ei ole erisoodustust tasunud jaanuaris ja veebruaris kahe korteri üürikuludelt.

Sisekontrollisüsteemis on puudusi

Muud tähelepanekud

10. Balti Kaitsekolledžis kasutatavad kontrollimeetmed ei ole alati piisavad, et tagada raamatupidamisarvestuse andmete õiget kajastamist, kuid nende andmete alusel koostatakse raamatupidamise aastaaruanne.

11. Näiteks ei ole arvete numeratsioon korrektne ja arvete kuupäevad ei ole kronoloogilises järjekorras:

- puudu olid arved numbritega M00020 ja M00023;
- arveid numbriga M00059 oli kaks (eri kuupäev ja eri ostja);
- arve number M00080 oli kuupäevaga 19.11.2007, samas kui arve M00081 oli kuupäevaga 12.08.2007.

12. Põhivara registris oli kõikide varade amortisatsiooninormiks märgitud 20%. Samas on raamatupidamise sise-eeskirjades mööbli amortisatsiooninormiks määratud 10% ja arvutite amortisatsiooninormiks 33%. Näiteks on 26.06.2007. a soetatud arvuti IBM Express X3400 maksumusega 57 558,01 krooni. Raamatupidamises on 2007. aastal selle arvuti amortisatsiooniks (20% aastas) 6715,10 krooni, kuid peaks olema 11 079,88 krooni (33% aastas).

13. Balti Kaitsekolledž on 19.11.2007 esitanud arved Eesti Kaitseministeeriumile summas 140 819,40 krooni ja Leedu Kaitseministeeriumile summas 9 000 eurot. Tegemist on 2008. a kulutuste ettemaksuarvetega. Seisuga 31.12.2007 olid arved tasumata ning kajastusid bilansikirjetel „Nõuded ostjate vastu” ja „Muud võlad”. Juhime tähelepanu, et ettemaks kajastatakse bilansis alles siis, kui raha ettemaksuarve eest on laekunud.

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise
II auditiosakonna peakontrolör

Riigikontrolli soovitused ja Balti Kaitsekolledži ülema vastus

Balti Kaitsekolledži ülem saatis 12. septembril 2008 oma vastuse Riigikontrolli aruande eelnõule.

Riigikontrolli soovitused	Balti Kaitsekolledž ülema vastused
<p>Puhkusetasude arvestamine</p> <p>4. Soovitused Balti Kaitsekolledži ülemale:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Korrigeerida raamatupidamise aastaaruande bilansis kajastatud puhkusereservi kohustust. ■ Täiendada raamatupidamise sise-eeskirja puhkusetasu arvestamise korraga ning preemiate määramisel näidata täpselt ja arusaadavalt, millise ajavahemiku eest preemiat makstakse (p 3). 	<p>Balti Kaitsekolledži ülema vastus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Balti Kaitsekolledž nõustub Riigikontrolli poolt välja toodud arvamusel, et puhkusereservi arvestamisel on eksitud. Vastavad korrigeerimised viiakse sisse 2008. a majandusaasta aruandes. ■ Balti Kaitsekolledži raamatupidamise sisekorra-eeskirjadesse on viidud sisse täiendus puhkusetasude arvestamise korra kohta, kus võimalike preemiate väljamaksmise korral tuuakse välja periood, mille eest tasu on määratud.
<p>Külalislektorite tasude maksustamine</p> <p>6. Soovitus Balti Kaitsekolledži ülemale: Maksuküsimuste lahendamiseks kaaluda „Eesti Vabariigi valitsuse, Läti Vabariigi valitsuse ja Leedu Vabariigi valitsuse vahelise protokolli Balti Kaitsekolledži ja tema isikkoosseisu staatuse kohta” täiendamist sättega, mis vabastab külalislektorite tasud maksukohustusest (p 5).</p>	<p>Balti Kaitsekolledži ülema vastus: Balti Kaitsekolledži ülem ei nõustu „Eesti Vabariigi valitsuse, Läti Vabariigi valitsuse ja Leedu Vabariigi valitsuse vahelise protokolli Balti Kaitsekolledži ja tema isikkoosseisu staatuse kohta” protokolli täiendamisega, põhjendades, et välisriikide külalislektorid on kohustatud deklareerima oma tulud ning tasuma tuludelt saadud maksud oma saatjariigis ning selle jälgimine ei ole Balti Kaitsekolledži kohustus.</p> <p>Riigikontrolli kommentaar: Riigikontrolli hinnangul oleks soovitatav külalislektorite maksukohustuse küsimus täpselt ja selgelt reguleerida, vältimaks sellega erinevat tõlgendust külalislektorite tulu- ja sotsiaalmaksuga maksustamisel.</p>

Ülevaade Balti Kaitsekolledžist

Balti Kaitsekolledž on loodud Eesti Vabariigi Valitsuse, Läti Vabariigi Valitsuse ja Leedu Vabariigi Valitsuse vahel 12.06.1998. a sõlmitud lepingu alusel. Kolledži peamised eesmärgid on suurendada staabiohvitseride ja kaitsejõudude ning kaitseministeeriumide juhtiva isikkoosseisu väljaõppe tõhustamise teel nende riikide koostegutsemisvõimet, toetada staabiohvitseride korpuse väljaarendamist ning aidata kaasa demokraatlike juhtimispõhimõtete edasisele juurutamisele relvajõududes ja totaalkaitse riiklike kontseptsioonide väljatöötamisele.

Kolledži finantseerimis-, raamatupidamis- ja auditeerimispõhimõtted on sätestatud Balti riikide sõlmitud vastastikuse mõistmise memorandumis (edaspidi memorandum). Sellest lähtudes korraldab kolledž oma raamatupidamisarvestust Eesti Vabariigis kehtivate õigusaktide kohaselt, mida täpsustab ja täiendab kolledži raamatupidamise sise-eeskiri.

Aruande koostamise ja selles sisalduva info õigsuse eest vastutavad kolledži juht Algis Vaiceliunas (kolledži ülem kuni 14.12.2007) ja Gundars Abols (kolledži ülem alates 14.12.2007) ning pearaamatupidaja Jana Lundblad.

Auditi iseloomustus

Kolledžit finantseerivad Balti riigid peavad kolledži auditeerimist Eesti riigi kohustuseks, mis on sätestatud ka memorandumis. Samas ei ole kolme Balti riigi kaitseministrite allkirjastatud memorandum dokument, millega saaks Riigikontrollile sellist kohustust panna. Siiski, tulles vastu kolledži ja Eesti Kaitseministeeriumi soovile, korraldas Riigikontroll Balti Kaitsekolledži aastaaruande auditi. Riigikontroll on auditeerinud kolledži raamatupidamise aastaaruandeid igal aastal alates 2001. aastast.

Auditi eesmärk

Auditi eesmärgiks oli avaldada arvamust Balti Kaitsekolledži 2007. a raamatupidamise aastaaruande kohta. Audit tugineb raamatupidamise andmetele 31.12.2007. a seisuga.

Hinnangu andmise kriteeriumid

Arvamust avaldades tugines Riigikontroll järgmistele põhikriteeriumidele:

- majandustehingud on kajastatud sisuliselt ja aritmeetiliselt õigesti;
- varad on tegelikult kolledži omad ja võlad asutuse kohustused;
- varad ja kohustused eksisteerivad tegelikkuses;
- varad ja kohustused on nõuetekohaselt hinnatud;
- tulud ja kulud on kajastatud tekkepõhiselt, õiges perioodis ja täies mahus;
- kolledži raamatupidamise korraldus vastab raamatupidamise seaduse ja rahandusministri määrustega kehtestatud nõuetele ning heale raamatupidamistavale ulatuses, mis kehtib Eesti Vabariigi avaliku sektori asutustele.

Auditi tulemusena ei ole Riigikontroll andnud üldhinnangut finantsjuhtimisele ega sisekontrolli-süsteemidele, kuid on välja toonud olulisemad tähelepanekud avastatud puuduste kohta. Kolledži kulutuste sihipärasust ja tulemuslikkust Riigikontroll ei hinnanud.

Auditi ulatus ja käsitusviis

Riigikontroll sooritas auditi kooskõlas INTOSAI (Kõrgeimate Kontrolliasutuste Rahvusvaheline Organisatsioon) auditistandarditega. Need standardid nõuavad, et audit planeeritakse ja sooritatakse viisil, mis võimaldab piisava kindlustundega otsustada, et finantsaruanded ei sisalda olulisi vigu ega ebatäpsusi. Auditi käigus kontrollis Riigikontroll väljavõtteliselt tõendusmaterjale, millel põhinevad raamatupidamise aastaaruandes esitatud näitajad. Audit hõlmas ka aruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtete ja juhtkonna raamatupidamislike hinnangute analüüsi. Audit annab piisava aluse arvamuse avaldamiseks kolledži raamatupidamise aastaaruande kohta.

Auditi lõpetamise aeg:

Audit lõpetati 2008. aasta juulis.

Auditi meeskond:

Auditi meeskonda kuulus auditijuht Õie Soovik.

Kontaktandmed

Auditi kohta saab lisainfot Riigikontrolli kommunikatsiooniteenistusest
tel +372 640 0704 või +372 640 0777, e-post riigikontroll@riigikontroll.ee

Auditiaruande number Riigikontrolli asjaajamissüsteemis on OSII-2-1.4/08/71

Riigikontrolli postiaadress on:

Narva mnt 11a
15013 TALLINN
Tel +372 640 0700
Faks +372 661 6012
riigikontroll@riigikontroll.ee

Riigikontrolli varasemad auditid Balti Kaitsekolledžis

- 22.08.2007 – Riigikontrolli arvamus Balti Kaitsekolledži 2006. aasta raamatupidamise aastaaruande kohta
- 24.08.2006 – Riigikontrolli arvamus Balti Kaitsekolledži 2005. aasta raamatupidamise aastaaruande kohta
- 10.08.2005 – Riigikontrolli arvamus Balti Kaitsekolledži 2004. aasta raamatupidamise aastaaruande kohta
- 02.08.2004 – Balti Kaitsekolledži 2003. aasta raamatupidamise aastaaruande järelaudit
- 28.04.2003 – Balti Kaitsekolledži 2002. aasta raamatupidamise aastaaruande audit
- 24.05.2002 – Riigikontrolli arvamus Balti Kaitsekolledži 2001. aasta raamatupidamise aastaaruande kohta
- 05.06.2001 – Balti Kaitsekolledži 2000. aasta majandustegevus

Kõik aruanded on kättesaadavad Riigikontrolli koduleheküljelt www.riigikontroll.ee